

Απολυταρχικό κράτος:

Η πλέον εξευγενισμένη μορφή του απολυταρχικού κράτους: Φωτισμένη δεσποτεία
Η πλέον αποτρόπαια μορφή του απολυταρχικού κράτους: Αστυνομικό κράτος

Αρχή της νομιμότητας: Η υπαγωγή της εκτελεστικής εξουσίας στον νόμο...

«Η διοίκηση είναι μια πλήρως επιτετραμμένη ¹εξουσία, δεν μπορεί να ενεργήσει παρά μόνον ό,τι ρητά επιτρέπεται από τις πηγές του διοικητικού δικαίου και της νομιμότητας. Δεν μπορεί να κάνει ό,τι δεν απαγορεύεται, αλλά μόνον ό,τι επιτρέπεται».

Με τον όρο εξευρωπαϊσμός του διοικητικού δικαίου νοείται η ενσωμάτωση στο εθνικό διοικητικό δίκαιο αρχών και κανόνων που έχουν παραχθεί σε κοινοτικό επίπεδο. Επειδή στο επίπεδο εκείνο εννοείται ότι γίνεται σύνθεση όλων των εθνικών δικαίων των κρατών-μελών, υπονοείται ότι ο εξευρωπαϊσμός του διοικητικού δικαίου οδηγείται αυτόματα και στην ομοιογένεια από το ένα άκρο της Ευρώπης στο άλλο.

Διοικητικό Δίκαιο: Κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης.

Το αστικό, το εμπορικό, το ποινικό δίκαιο... ενδιαφέρεται για την σταθερότητα των κανόνων που διέπουν τις συναλλαγές, προκειμένου να υπάρχει εύφορο έδαφος για την οικονομική ανάπτυξη, όπως ενδιαφέρει ιδιαίτερα η εκ των προτέρων γνώση και συστηματική ανάπτυξη του δικαίου της αποκλίνουσας κοινωνικής συμπεριφοράς. Η σταθερότητα αυτών των κλάδων του δικαίου, οφείλεται στο ότι οι ηθικοί κανόνες και οι αξίες επί των οποίων στηρίζεται μια κοινωνία, η οποία μάλιστα είναι αποφασισμένη να αποβάλει από τους κόλπους της τις αποκλίνουσες συμπεριφορές, πρέπει να είναι εκ των προτέρων γνωστοί και κατά το δυνατόν σταθεροί.

Το διοικητικό δίκαιο, όμως, αφορά το πλέον ισχυρό και ευέλικτο όπλο της εξουσίας, στο πλαίσιο της υποχρέωσής της να υπηρετήσει το δημόσιο συμφέρον. Είναι αδύνατον, και συγχρόνως ούτε καν ευκαίιο, οι κανόνες αυτοί να είναι σταθεροί, περισσότερο απ' όσο απαιτούν οι επιλογές της εκάστοτε κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας, η οποία εκφράζει σε κάθε ιστορική στιγμή το δημόσιο συμφέρον κατ' εντολή του λαού.

Η αρμοδιότητα είναι δημόσια εξουσία που απονέμεται κατά την αρχή της νομιμότητας σ' ένα όργανο.

Η αρμοδιότητα δεν είναι δικαίωμα του οργάνου, αλλά υποχρέωση – λόγος ύπαρξης: Εάν δεν ασκήσει την αρμοδιότητά του, ενώ οι προϋποθέσεις άσκησής της υπάρχουν, και δεν πρόκειται για περίπτωση διακριτικής ευχέρειας της οποίας περιεχόμενο είναι η εκτίμηση της σκοπιμότητας άσκησης της αρμοδιότητας, τότε η μη άσκησή της συνιστά παράνομη συμπεριφορά, και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις παράνομη πράξη.

Εξουσιοδότηση αρμοδιότητας: Μεταβιβάζεται ολόκληρη η αρμοδιότητα αυτή καθαυτή και το εξουσιοδοτούν όργανο απεκδύεται πλήρως της εξουσίας του. Μέχρι να αποφασιστεί η ανάκληση της εξουσιοδότησης, μόνο αρμόδιο όργανο είναι το εξουσιοδοτηθέν.

Εξουσιοδότηση υπογραφής: Δεν μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα αυτή καθαυτή, αλλά η εξουσία της υπογραφής και της έκδοσης πράξεων αντί του κανονικού και πάντοτε αρμόδιου οργάνου. Συνεπώς, το εξουσιοδοτούν όργανο παραμένει πάντοτε αρμόδιο και μπορεί να ασκεί την αρμοδιότητά του παραλλήλως προς το εξουσιοδοτηθέν.

---

¹ Επιτετραμμένος = επιφορτισμένος

Κατά την αρχή της νομιμότητας, οι διοικητικές πράξεις και ενέργειες πρέπει, πάντοτε, να αρύονται ²τη νομιμοποιητική τους δύναμη από την υποταγή της διοικήσεως στην έννοια της λαϊκής κυριαρχίας, επί της οποίας στηρίζεται όλη η έννομη τάξη μας.

Οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου δεν υπήρξαν πουθενά καταγεγραμμένες. Ήταν το προϊόν μιας νοητικής επεξεργασίας του δικαστή, το απόσταγμα της σοφίας του, οι πολύ θεμελιώδεις ιδέες και αξίες που πρέπει να διέπουν κάθε σύγχρονη και δημοκρατική διοίκηση.

Γενικές αρχές... η αρχή της νομιμότητας, η αρχή της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος, η αρχή της χρηστής διοίκησης, η αρχή της αναλογικότητας, ...

Νομολογία: Η δικαιοπλαστική δράση του δικαστή.

Στη χώρα μας, η νομολογία δεν γίνεται δεκτή μεταξύ των πηγών του δικαίου. Γίνεται γενικότερα δεκτό ότι ο διοικητικός δικαστής δεν δημιουργεί δίκαιο, αλλά απλά το ερμηνεύει και το αναδεικνύει.

---

² Αρύω = αντλώ («από πού αρύεται τις πληροφορίες του, ώστε να μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστες;»)